

Poznań, 7 lutego 2022 r.

Szanowny Pan
Andrzej DUDA
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Prezydencie,

13 stycznia Sejm RP uchwalił nowelizację Prawa oświatowego i niektórych innych ustaw, na podstawie rządowego projektu ustawy, zawartego w druku sejmowym 1812.

4 lutego br. Senat RP podjął uchwałę o odrzuceniu tej ustawy, biorąc pod uwagę między innymi opinie Rzecznika Praw Obywatelskich, prawników – konstytucjonalistów (prof. Krystian Ziemiński, prof. Ryszard Piotrowski), Biura Legislacyjnego Senatu, a także wystosowane do Pana po uchwaleniu ustawy pismo Komitetu Badań Pedagogicznych PAN.

Nie wykluczamy, że Sejm RP odrzuci uchwałę Senatu i ustawa trafi do Pańskiego podpisu.

Wokół projektu tej ustawy rozwinęła się szeroka i głośna debata publiczna, której częścią były kwestie światopoglądowe. Nie odnosząc się do nich pragnę zwrócić się do Pana – jako ostatecznego uczestnika procesu legislacyjnego – z apelem o rozważenie argumentów zawartych w załączonych opiniach i stanowiskach, które były rozpatrywane przez Senat. Zostały one zebrane w postaci załączonej publikacji, sporządzonej przez kierowaną przeze mnie Komisję senacką, we współpracy z zainteresowanymi organizacjami samorządowymi.

Dodatkowo pozwalam sobie załączyć tekst jedyne opracowania merytorycznego, jakie o tym projekcie powstało w Sejmie RP. Jest to ocena skutków prawnych regulacji zawartych w projekcie. Istotę oceny zawiera teza 6, która brzmi „**Projektowane wzmocnienie roli kuratora oświaty ograniczy samodzielność organów prowadzących szkoły oraz dyrektorów szkół**”. Rozwinięcie tej tezy następuje na str. 8-9: „Proponowana w będącym przedmiotem opinii projekcie regulacja w znacznym stopniu ogranicza rolę organu prowadzącego szkołę. Zgodnie z art. 10 ust. 1 Prawa oświatowego to organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność. [...] Szkoły z samej istoty działalności zakładowej tworzą jedną z form prawnej decentralizacji. [...] Zauważyć należy, że od 1989 r. rozpoczął się stopniowy proces zwiększania autonomii szkół i uspołeczniania oświaty. [...] Natomiast od 2015 r. obserwowane jest zjawisko zwiększania roli kuratora oświaty - jako terenowego organu administracji rządowej - zwłaszcza w obszarze nadzoru pedagogicznego; zwiększanie roli kuratora oświaty [...], które prowadzi w kierunku ograniczenia samodzielności organizacyjnej j.s.t. w realizacji publicznych zadań oświatowych. W literaturze wyrażane jest stanowisko, że jest to *powrót do rozwiązań centralistycznych w zarządzaniu oświatą, który ogranicza rolę samorządu, nie zmniejszając jego odpowiedzialności. (...) zmiany idą w kierunku zwiększenia roli administracji rządowej, szczególnie w obszarze nadzoru pedagogicznego*”.

Ocena ta jest zbieżna z tezami opracowań rozpatrzonych przez Senat, choć nie odnosi się do niezgodności tych rozwiązań prawnych z zasadami ustrojowymi, w tym konstytucyjnymi.

Wobec wagi poruszanych kwestii, jako prezes Związku, znając także stanowiska innych organizacji samorządowych, proszę Pana Prezydenta o pilne spotkanie z naszymi przedstawicielami i ekspertami, celem ich omówienia przed podjęciem przez Pana decyzji o tej ustawie.

Z poważaniem

Prezes Związku